

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

2c NA DAN DOBIVATE "GLAS NARODA" PO POŠTI NARAVNOST NA SVOJ DOM (izvenredni sobotni in praznični izdaji).
:: Citajte, kar Vas zanima !!

Telephone: CHelsea 3-1242

Reprinted as Second Class Matter September 25th, 1910 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 93 — Štev. 93

NEW YORK, MONDAY, MAY 12, 1941 — PO NEDELJEK, 12. MAJA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

NEMCI OPLENILI SRBIJO

Iz trgovin v Beogradu je bilo odnešeno le količkar vporabno blago

Nemška okupacijska armada se vedno popisuje imovino Srbov in tužcev v Srbiji in kar je le količkar vporabnega, odnesejo nemški vojaki s seboj.

V Beogradu so Nemci preiskali vsako hišo, vsako palačo in vilo in ravno tako kraje po severni in osrednji Srbiji in v Bosni in odnesli vse pohištvo, vso obleko ter vse blago do zadnjega krompirja in zadnjega kosa kruha.

Za ameriške pečate na angleškem poslaštstvu — od 6. aprila dalje zastopa Anglijo ameriški poslanik — se Nemci niso zmenili, temveč so jih raztrgali.

Prvi nemški častniki, ki so dospeli v Beograd, so oplenili stanovanja angleških diplomatov. Poveljujoči častnik je ukazal naložiti na avtomobile obleko, vino, žganje, žive, cigare in cigarete in so odpeljali. V stanovanjih angleških diplomatov stanujejo sedaj nemški častniki.

Nemški častniki pa niso mogli zapleniti avtomobilov ameriških diplomatov. Nemški vojak je ukazal Mrs. James Bombrigh, ženi ameriškega drugega poslaštkega tajnika, da izstopi iz svojega avtomobila, Mrs. Bombrigh pa se ni vklonila povelju. Nato se je morala peljati k nemškemu

armadnemu poveljstvu. Tam je povedala, da bo za vsako ceno zahtevala, da ji je avtomobil vrnjen, nakar ji je častnik dovolil, da se odpelje.

Beograjske trgovine so plenili 12. in 13. aprila. Najboljše stvari so si prilastili častniki. Pobrli so fotografske kamere, zlatino, obleko, svilene nogavice, puške, revolverje, skije na tone konserviranega in svežega živeža, odnesli so celo registre. Hišno opremo so naložili na vojaške truke in odpeljali.

Avtomobile so pričeli jemati takoj prvo uro po prihodu v Beogradu. Potrdila, ki so jih dali za nje, so brez vsake veljave. Nemški poveljnik Gert Feine sploh ni hotel videti lastnikov avtomobilov, ki so prišli s svojimi potrdili in so hoteli izvedeti, kdaj bodo zopet dobili svoje avtomobile nazaj. Največ pa potrdil za zaplenjene avtomobile in drugo lastnino Nemci sploh niso dali. Zaplenjene avtomobile so Nemci takoj prebarvali z navadno vojaško modro-sivo barvo.

Do 14. aprila so Nemci pobrali ves bencin in celo diplomatskim zastopnikom, ki so nato morali hoditi peš v svoje urade.

Strahovit napad na London

Po najstrašnejšem zračnem bombardiranju, kar jih je še doživel London, je večeraj sonce rdeče posijalo na mesto. Vsakdo je gasil kak požar. Ljudje so pregledovali, kaj se je ponoči dogodilo.

Westminsterska opatijska kjer so kronani angleški kralji, je odprta v zrak. Poslanska zbornica, kjer je bilo že toliko zgodovinskih debat, je bila zadeta in je popolnoma porušena, tako, da jo bo treba nanovo zgraditi. Velika dvorana v westminsterski opatiji, kjer sta bila sojena kralj Karol I. in Warren Hastings, kjer stala ležala na mrtvaškem odru kralj Jurij V. in pred njim Gladstone, je bila tudi zadeta. Njena streha, ki predstavlja višek arhitekture, je deloma pogorela, toda še stoji.

Vžigalne bombe so padale na palačo Angleškega muzeja in zelo je bila poškodovana slovitna knjižnica, ki je največja na svetu. Najdragocenejše stvari pa so bile iz muzeja prenešene na varnejše kraje takoj ob pričetku vojne.

Poleg cerkve Westminsterske opatijske je bilo zadetih več drugih cerkva in tudi mnogo bolnišnic. Na raznih krajih Londona so goreli kraji na razdaljo več milj. Tekom napada pa je bilo izstreljenih 33 nemških aeroplanov.

Angleži bombardirajo nemške kraje

Ob istem času ko so nemški letalci bombardirali London, je 100 angleških bombnikov poletelo nad Berlin in so na mesto sipali razdejanje in smrt. Posebna pa so zopet bombardirali Hamburg, kjer je bila povzročena več tisoč škoda.

Poleg Hamburga in Berlina so bombardirali še Bremen, Emden, Rotterdam in La Palice v Franciji. London priznava, da se s tega poleta ni vrnilo 7 aeroplanov.

Preteča stavka pri Hudson Motor Co.

Državni posredovalni urad v Detroitu, Mich., je naznanil, da so ga CIO United Automobile Workers obvestili o name-rani stavki pri Hudson Motor Car Company. Unija zahteva za svojih 8500 članov 15 centov več na uro.

Pri Hudson Car Company je naročila vlada za deset milijonov dolarjev aeroplanskih delov, dočim predstavljajo 20 milijonov dolarjev.

Povišan dohodninski davek na Irskem

Iz Dublina poročajo, da je finančni minister O'Kelly naznanil v irski poslanski zbornici, da bo davek na dohodke zvišan od 32 na 37 odstotkov. O predlogu se bo moralo vsi-ti še glasovanje. Ker ga je finančni minister precej dobro utemeljil, bo najbrže sprejet.

ZAŠČITA PRED PETO KOLONO

V raznih newyorških prenočiščih so aretirali zvezni agentje 128 nemških mornarjev ter jih odvedli na Ellis Island.

Zvezni vladi oziroma justičnemu departamentu je bilo že precej časa znano, da je v New Yorku in drugih ameriških pristanišnih mestih mnogo nemških mornarjev, ki so bili svoječasno zaposleni na raznih tankerjih in potniških parnikih, odkar pa tankerji in parniki ne vozijo več, so mornarji v New Yorku čakali, kdo ve kakšne prilike.

Zvezni agentje so po dolgotrajnem poizvedovanju dognali imena teh ljudi ter zvedeli s kom se pajdašijo in kje stanujejo.

V sredi prejšnjega tedna ob štirih zjutraj so zvezni agentje istočasno vprizorili pogon na razne newyorške cene-hotele.

Vse osumljence so aretirali v postelji. Nekateri med njimi so imeli dovoljenje ostati gotov čas v Združenih državah, toda vsa ta dovoljenja so bila

že pred meseci neveljavna.

Namesto, da bi se ob dolocenem času prijavili pristojnim oblastim, so enostavno ostali v deželi. Nekateri so dobivali od svojih bivših gospodarjev še vedno nekaj plače, dočim so si drugi poiskali razna priloznostna dela in zaslužek.

Pri pogonu so zalotili 128 mornarjev ter jih odpeljali na Ellis Island. Kaj se bo tam zgodilo z njimi, je težko domnevati, kajti zaenkrat jih ni mogoče deportirati.

Generalni pravdnik Jackson je pojasnil, da je aretacija teh ljudi pravzaprav zaščita pred nemško peto kolono.

Natančna preiskava bo dognala, če so bili mornarji v zvezi z nemškimi agenti in če so ogajali v tej deželi Nemcem pot za slučaj nemškega napada.

Glasovanje glede vojne

"Keep America Out of War Congress" je obdoližil vojnega tajnika Stinsona, da se skuša povzpeti nad kongres in si prilastiti pravico—vojne napovedi.

Izvršilna ravnateljica "Keep America Out of War Congress-a" je Mary W. Hillyer, ki je rekla, da njena organizacija ne bo prej mirovala, dokler ne izpolnjuje ljudskega glasovanja glede vojne napovedi.

Tako ljudsko glasovanje bi bilo v vseh ozihih značilno, — je izjavila Hillerova.

Večina ameriškega naroda bi se namreč izrazila proti pošiljanju ameriških vojakov in bojnih ladij v Evropo.

Vse člane organizacije je pozvala, naj brzojavijo predsedniku, da je ameriški narod proti konvojem, proti pošiljanju ameriških vojakov v Evropo, predvsem pa proti vojni.

Stoletnik V Teaneck, N. J., je praznoval te dni v pokoju živeči zlatar Frederick W. Brooks stoto obletnico svojega rojstva. Moč je za svoja leta izredno čil in krepak. Čita brez naočnikov in hodi brez palice.

Časnikarjem, ki so ga ob tej priliki obiskali, je rekel: "Če hočete dolgo živeti, se nikdar ne razburjajte. Vsako stvar vzemite tako, kakršna je."

Knjige za Rooseveltovo knjižnico

Booksellers Asociacija je poslala predsedniku Rooseveltu za domačo knjižnico Churchillovi knjigi "Blood, Sweat and Tears" ter Hitlerjevo knjigo "Mein Kampf".

New York se pripravlja na napad

Mestne oblasti New Yorka so izdelale natančen načrt za obrambo mesta in varstvo prebivalstva za slučaj, da pride kak zračni napad.

Mesto je bilo v ta namen razdeljeno na 12 okrajev, katerih vsak bo imel svojo osrednjo bolnišnico. Komisar za bolnišnice Willard C. Rappleye je določil zdravnike in bolničarke za pomoč ranjenecem.

Pri tem delu bo sodelovalo 40 bolnišnic, glavne pa bodo štiri bolnišnice: Bellevue, Kings County, Queens General in Morrisania.

Laški kralj v Albaniji

Kot pravi poročilo iz Tirane, se nahaja laški kralj Viktor Emanuel na nadzornem potovanju po Albaniji. Večraj je celo predsedoval na seji albanskega kabineta.

Dopoldne je obiskal tri cerkve ter je sprejel cerkvene dostojanstvenike. Pozneje pa je sprejel posamezne albanske ministre ter z njimi razpravljal o obstoječih razmerah.

Kralja spremlja vnanji minister grof Galeazzo Ciano. Albanski vladi je podaril za obnovo dela 1.000.000 lir.

Nemški trgovec aretiran v Nicaragvi

V Managvi, Nicaragua, je bil aretiran nemški trgovec Immo Boehmer, ter bo najbrž izgnan iz dežele, ker je pri neki priliki izjavil, da bo že poskrbel, da bodo nemški letalci napadli Managvo.

Boehmer je bil jezen, ker je nicaraska vlada uvedla napram Nemcem gotove finančne omejitve.

PRETEČE STAVKE V LADJEDELNICAH

Delavski spor pri Phelps Dodge Copper uravnani. — Roosevelt skuša preprečiti stavko prevažalcev železne rude na Velikih jezerih.

V raznih krajih in pri raznih podjetjih so rokodelci, organizirani v Ameriški delavski federaciji, zapretili s stavkami, ki utegnejo biti usodnega pomena, če ne bodo pravčasno preprečene.

Člani Ameriške delavske federacije v bostonski ladjedelnici ter v šestih ladjedelnicah v okolici San Francisca zahtevajo boljše plače in boljše delovne pogoje.

Bostonskim delavcem je unija dovolila v ponedeljek ostati doma, ker je vodstvo ladjedelnice zaposlilo neka j WPA delavcev.

V ladjedelnicah v San Francisca so zaslužili delavci povprečno po en dolar na uro. Zdaj zahtevajo petnajst centov priboljška in dvojno plačo za overtime.

V Detroitu je iz simpatij do stavkujočih razvažalcev stavbinskega materiala zastavka- lo šest tisoč zidarjev. Vsled te

stavke baje ni prizadeto nobeno vojno naročilo.

Phelps Dodge Copper Products Corporation naznanja, da so se CIO električarji vrnili na delo. Plača jim je bila zvišana od 63 na 72 centov na uro.

Stavka CIO delavcev pri Al-lis Chalmers Manufacturing Company v Pittsburghu je bila uravnana, zakar se je v prvi vrsti zahvaliti obrambnemu posredovalnemu uradu.

Predsednik Roosevelt je imenoval odbor, sestojec iz treh članov, ki naj prepreči pretečo stavko razvažalcev železne rude po Velikih jezerih in štirih železniških progah.

Predsednik je posegel direktno vmes, ker mu daje to pravico železniška delavska postava.

Na ta način bo stavka avtomatično za šestdeset dni odgolo-ena.

GLASOVANJE FORDOVH DELAVCEV

Dne 21. maja bodo Fordovi delavci odločili, kdo naj jih zastopa pri kolektivnih pogajanjih. CIO bo baje dobil 90 odstotno večino.

Frank H. Bowen, okrajni ravnatelj narodnega urada za delavske odnose, je odredil, naj se vrši dne 21. maja v Fordovi River Rouge tovarni glasovanje glede kolektivnega zastopstva.

Doslej ni bilo pri Fordu še nikdar takega glasovanja.

Delavci bodo glasovali bodisi za CIO United Automobile Workers, bodisi za AFL Federal Union, ali se bodo pa vzdržali glasovanja.

V Fordovi River Rouge tovarni je zaposlenih 80 tisoč 372 delavcev. Zmagala bo ti-

sta unija, ki bo dobila večino glasov.

Michael F. Widmann, Jr., ravnatelj organizacijske kampanje za CIO, je napovedal za svojo organizacijo 90 odstotno večino.

John J. Murphy, ki spravlja Fordove delavce v Ameriško delavsko federacijo, je rekel, da se mu je v zadnjih treh tednih posrečilo dobiti 21 tisoč novih članov.

Devetdeset odstotno večino je napovedal tudi R. J. Thomas, predsednik CIO United Automobile Workers.

Nye napada angleške kapitaliste

V senatu je rekel republikanski senator Nye iz North Dakote: — Neka kolona, ki jo vodijo Angleži na ameriških tleh, je s prodajo potaša in drugih produktov napravila ogromne dobičke ter je poleg tega še pošiljala na Japonsko za vojaške potrebe tako važen broma.

S to "kolono" je mislil senator Nye American Potash and Chemical Corporation, ki ima zaposlenih 1200 oseb. — Lastniki te največje proizvajalke potaša niso Amerikanci.

Brom igra veliko vlogo pri izdelovanju bencina za letala in pri izdelovanju strupenih plinov.

Kraljica Natalija umrla

Iz Pariza prihaja vest, da je tam umrla bivša srbska kraljica Natalija v starosti 82 let. Bila je žena kralja Milana Obrenovića, čegar sin kralj Aleksander je bil leta 1903 umorjen s kraljico Drago.

Po tem umoru je zasedel srbski prestol Peter Karadžorjevič, čegar vnuk kralj Peter II. sedaj, dasi v izgnanstvu, vlada Jugoslaviji.

Natalija je prišla v Francijo po umoru svojega sina. Mnogo let je živela v Biaritzu, kjer se je posvečala dobrotinosti. Pozneje je prišla v Pariz ter je živela v samostanu Notre Dame de Sion.

Francoski delavci v Nemčiji

Med 1. oktobrom leta 1940 in 30. aprilom letošnjega leta je iz pariške okolice dobilo delo v Nemčiji 34 tisoč delavcev.

Svojim domačim so poslali delavci v tem času skoro dva milijona nemških mark prihrankov.

Učiteljice se smejo ženiti

Doslej je v Farmingdale, L. Isl., vsaka učiteljica, ki se je poročila, izgubila službo. Ker je pa zadnji čas začelo učenih moči primanjkovati, je šolski odbor ukinil, da smejo poučevati tudi poročene učiteljice. Ponk pa morajo prekiniti v času nosečnosti.

Vsi prebivalci občinski odborniki

V Sheboygan okraju v državi Michigan je mesteca Maple Grove, ki ima samo deset prebivalcev.

Prejšnja leta jih je bilo dosti več, ki so se pečali z gozdarstvom. Ko so bili gozdovi izsekani, so se ljudje izselili v druge kraje.

Enkrat na leto so občinske volitve. Vseh deset meščanov gre v mestno hišo, kjer izvolijo župana in občinske može. Občinskih uradov je deset. — Vsak prebivalec je občinski uradnik.

Ameriški poslanski tajnik se bo vrnil

Iz Vichy poročajo, da je odpotoval proti Združenim državam Maynard B. Barnes, prvi tajnik ameriškega poslaništva v Parizu.

Rusija ne priznava Norveške

Sovjetski komisariat za zunanje zadeve je obvestil norveškega poslanika v Moskvi, da Norveške ne smatra več za suvereno državo in da vsled tega tudi njen poslanik ni več akreditiran pri ruski vladi.

Slično obvestilo so dobili tudi belgijski, danski in holandski diplomatski zastopniki v ruskem glavnem mestu.

Du Pontovka toži ravnateljstvo Bethlehem Steel

Sara Du Pont, članica znane milijonarske družine Du Pontov, je vložila tožbo proti Bethlehem Steel Corporation. Kot delničarka tega ogromnega jeklarskega podjetja toži upravo za milijon dolarjev odškodnine. To je del tistega denarja, ki ga je Bethlehem Steel potrošila za nepostavno protinujsko agitacijo. Raznim "državljaniskim odborom," čijih naloga je bila dobavljati stavokaze, je dala Bethlehem Steel okrogle vsote denarja.

Usoda Turčije se odločuje

Radio postaja v Istanbulu je naznanila, da je z aeroplanom prišel nemški poslanik Franz von Papen in je takoj nadaljeval svojo pot v Ankaro. Diplomatski krogi pravijo, da ima von Papen pri sebi Hitlerjeve zahteve, ki jih bo predložil turški vladi. Bodočnost Turčije bo odvisna od tega, ako turška vlada sprejme Hitlerjeve zahteve, ali pa jih odkloni.

Lord Halifax o Lindberghu

Na vprašanje, kaj misli o Lindberghu, je odgovoril angleški poslanik lord Halifax: — Trdno sem prepričan, da Lindbergh verjame tisto, kar govori. Rečem pa, da je v veliki zmoti, ko razpravlja o svetovnih zadevah in zadevah, tikaajočih se bodočnosti vseh svobodnih narodov.

Smuts napoveduje vstop Amerike v vojno

Jan C. Smuts, ministrski predsednik Južnoafriške unije, je rekel tekom nekega svojega govora v Pretoriji, da Združene države niso bile še nikdar tako razdražene kot so sedaj in da se bodo kmalu stotostno udeležile vojne. Mi se borimo za zmago, in zmaga nam je zagotovljena.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lapsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—; na štiri leta \$12.—. Za New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50. Za inostranstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POSLEDICE HITLERJEVE ZMAGE

Hitlerjevo širokstenju, da je zmogel premagati vsako zvezo sil na svetu, ne verjame noben trezno misleč človek. Mogoče se strinjajo z njim njegovi krmilci v Nemčiji in po drugih deželah, čimdalje pa traja vojna, tem očitnejše postaja, da bo tudi Hitlerjevih uspehov enkrat konec.

Navzlic vsemu temu pa recimo, da bi se zgodilo nekaj nemogočega, da bi namreč Hitler zmagal.

V kakšnem položaju bi bila v tem slučaju Amerika, neoziraje se pri tem na Anglijo in na druge države.

Prejšnji teden je bilo sporočeno iz Tokia, pod kakšnimi pogoji, bi diktatorji sklenili mir. Pogoje je objavilo uradno glasilo japonskega vnajnega ministrstva "Japan Times Advertiser". V list jih je dal v objavo japonski diplomat Matsuo, ki je pred nekaj tedni osebno obiskal Berlin in Rim ter je s Hitlerjem in Mussolinijem temeljito razpravljal o vojnem in političnem položaju. Hitler in Mussolini sta mu pri tej priliki nedvomno zaupala svoje namene ter mu poročila, naj sporoči svetovni javnosti, pod kakšnimi pogoji bi očiščeno sklenili mir.

Sprejem teh nemško-lasko-japonskih pogojev bi pomenil popolno zmago očišča. Kakšen vpliv bi imelo to na Ameriko?

Nemčija, Italija in Japonska bi prevzele popolno kontrolo nad Evropo, Azijo in Afriko, Edinole na Angleskem otočju bi bili Angleži še vedno nekakšni gospodarji. Toda to bi ne bila ameriška zadeva. V duhu si predstavimo, kakšne posledice bi imela Hitlerjeva zmaga izključno le za Združene države.

Eden glavnih Hitlerjevih namenov je uničiti angleško in ameriško mornarico. Hitlernamreč v vseh ovirah odobrava izjavo admirala Maxhana, da tisti, ki ima premoč na morju, odloča o poteku zgodovine.

Ameriška mornarica se zaveda svoje moči in veljave. Žujo je omogočena in zajamčena odvisnost zapadne hemisfere.

Celo v času po svetovni vojni, ko je za kratko razdobje postalo razoroževanje skoro epidemijeno, je bila na washingtonski konferenci določena mornariška zaščita Amerike v razmerju 5:5:3. To se pravi, naj bi imela pet ladij istega razreda Amerika, pet sličnih ladij Anglija, tri pa Japonska. — Druge dežele seveda manj.

Tokio priporoča enakost mornariške sile Anglije in Združenih držav na eni strani, ter diktatorskih držav na drugi strani.

Razmerje 5:5:3 ali celo razmerje 5:5:5 bi bilo torej za vedno pokopano. Nemčija in Japonska bi imeli vedno toliko bojnih ladij kakor Anglija in Združene države, poleg tega je pa treba pomisliti, da bi bila Anglija brez moči, ker bi Nemčija z evropskega kontinenta nenehoma ogrožala Angleško otočje. Amerika bi bila potemtakem vedno v manjšini. Govorice o močnem ameriškem brodomu na dveh oceanih, bi morale utihniti. Bile bi pač "verboten".

Soglasno s Hitlerjevimi mirovnimi pogoji bi se morale Združene države odpovedati Filipinam, vsem koncesijam na Kitajskem, Guamu, Wake otoku in Samoi.

Z novo mornariško bazo v Dutch Harbor, Alaski, ki jo ameriški mornariški izvedenci tako vneto priporočajo, bi ne bilo nič.

Utrdbe na Havajskem otočju naj bi bile tako okrnjene, da bi služile samo šibki obrambi, nikakor pa ne napadu. Kitajska bi bila seveda žrtvovana, Pacifično otočje bi dobila Japonska, in celo Avstralija bi morala omiliti svoje stroge naselniške predpise ter odpreti vrata Japoncem. Združenim državam bi očiščeno utegnili vsak hip ukiniti dovoz črna, kavčuga in drugih potrebnih iz toka.

Hitlerjev mir bi dal slovo Monroe doktrini in vsemu, kar pomeni ta doktrina za ameriško varnost, demokracijo in trgovino. Nemci bi se razpasli o Južni in Centralni Ameriki ter bi izrabljala tankajšnja bogata ozemlja v svoje namene. Tak mir ponujajo Nemčija, Italija in Japonska. In Japonci so celo tako nesramni, da pravijo: — Beseda Amerike je odločilna. Kajti če Amerika sprejme te pogoje, jih bo nedvomno sprejel ves ostali svet.

Amerika naj se torej odpove premoči na morju, svojim pacifičnim postojankam, Monroe doktrini ter naj bo v neprestani nevarnosti, kdaj ji bodo vzeli še tisto, kar bi ji ostalo.

Sama sreča, da ima Amerika pravico odločevati in odločno zavrniti take pogoje.

Haile Selassie bo pomagal Angležem

Abesinski cesar Haile Selassie, ki se je po petih letih izgnanstva vrnil v abesinsko glavno mesto, odkoder so Angličani prepodili Italijane, je re-

Iz Slovenije

OB 20-LETNICI SMRTI DR. IVANA ORAZNA.

Tine 12. marca je minilo 20 let, odkar je v Ljubljani, umrl dr. Ivan Orazen. Njegov mrti dan je rojstni dan ene najpomembnejših ustanov — dijaškega doma, ki nosi ime svojega dobrotnika.

Dr. Ivan Orazen se je rodil v Konstanjevi na Došenjskem kot nezakonski sin kapeškega dekleta. Že v rani mladosti je okusil bridkost življenja in ponižanje nezakonskega otroka. Maturiral je v Novem mestu, medicino pa je študiral izprva na Dunaju, nato je odšel v Gradec. Že se je bližal cilju — mati bo ob sinu zdravnika dobila zadoščenje za vsa ponižanja in vse trpljenje. A tik pred koncem študij slobi brzjavko, da je mati težko bolna. Prva terčica pot, na kateri je mladi doktor spremljal svojo mater, je bila pot na konstanješko pokopališče.

Kot zdravnik v Ljubljani je še bolj pristal ljudski bedi in težnja po izboljšanju življenjskih pilih svojega ljudstva je postala osrednja točka njegovega življenjskega programa. Leta 1919 mu je umrla žena in ostal je sam. Občutek osamelosti mu je legel v dušo. Toda v času, ko je njegova osebna bolečina najbolj skledala, mu je vendar usoda naklonila, da je zrl ureden ideal svoje mladosti: na razvalinah Avstrije je vstala mladi Jugoslavija. Umrl je 11. marca 1921. V svoji opoziki je zapustil vse svoje premoženje akademski mladini. S šolskim letom 1925 in 1926 je bil odprt dom na Zelenem hribu, kjer je dobilo stanovanje prvih 29 medicincev. V letu 1931 se je zvalilo število postelj na 84 in v letu 1940 se za nadaljnjo 7. tako da mogel dom sprejeti letno 91 akademikov. To pomeni, da je moglo v vseh teh letih 1296 akademikov debatati po eno leto brezplačno stanovanje.

Dr. Orazen nam je zgled pravega rodoljuba. O njegovi ljubezni do slovenskega naroda in vseh Jugoslovancev pričajo balkanska bojišča, kjer je ranjenim bratom celil rane — najbolj zgovorna priča te ljubezni pa je slovenska akademika mladina, kateri je s svojo dobroto olajšal pot v življenje.

VOLK USTRELJEN V OKOLICI KOČEVJA.

Že lahki so lovec v gozdu okrog Dolge vasi proti Mozlju in Črnuemu potoku pogosto naleteči na ostanke srn. Delali so različne sklepe o vzroku tolikih zatrtih srn. Postalo je jasno, da razsaja po gozdu volk. Nekateri so ga v začetku zime celo

videli. Lovec so dognali, kje se zver približno drži in jih je 14 napravilo lov nanjo. Obkolili so šahen in se v krogu pomikali proti sredini. Sreča jim je bila naklonjena. Udeležence lova Kosel je opazil volka, ki se je počasi pomikal proti njemu. Pomeril je, toda puška je odpovedala. Volk se je pomaknil dalje slednjič se je puška sprožila in tudi zadela. Krava sled je to dokazovala, volk se je pa vendar še izmuznil, ker je puška ponovno odpovedala. Naslednjega dne se je odpravil lovski čuvaj Steblaj s svojim očtom zopet na lov. Lovec je kmalu našel voljo sled in tudi opazil, da se je ranjena zver večkrat vlegla. Slednjič je naletel nanjo. S prvim strelom jo je podrl. Lovišče ima v nakupu ravnatelj Skubec.

Volk se je poznalo, da je bil že prejšnjega dne dožal ranjen, toda šibe niso opravile svoje naloge. Šele krogla je zalegla. Volk je bil zelo zhužan in tehtal je okrog 40 kg.

ZLOČIN DIVJEGA LOVCA.

V kamniški okolici so doma posebno drzni lovski tatovi, ki z nabito puško opredujejo po gozdu za divjačino. V lovskih revirjih napravijo mnogo škodo in lovski čuvaji imajo mnogo posla s takimi prijatelji divjačine. So pa še drugačni divji lovci, ki ne lovijo divjačine odkrito s puško v roki, ampak zločinsko in zahrbtno na zanke in pasti. Taki ljudje so kot ogabni in brezvestni špijoni, ki delujejo zahrbtno in v tem, ne da bi pomislili, koliko muke prizadenejo ubogi živali, ko se vjamne v zanko. Nedavno je lovski čuvaj v kamniški okolici pregledoval revir in si skozi ozki prehod med grmovjem utiral pot. Naenkrat pa ga je zgrabila nevidna roka za prst in ga potegnila kvišku. Lovski čuvaj je kričnil od bolečine in si ogledoval svoj prst, ki je močno krvavel. Po nesreči je bil namreč vtaknil roko v nastavljen zanko in sprožil utež, ki je stegnila zanko in mu k sreči samo posnela kožo in meso na prstu. Kamen, ki je služil za vzmet zanki, je bil tako težak, da bi bil lovski čuvaj ob življenju, če bi ga zanka prijel za vrat. Brezvestni divji lovci, ki na tavlajo zanke po gozdu, niso nevarni samo živalim, ampak tudi ljudem.

PANTJE IZ ŠENČURJA.

V splošne bolnišnici so pripeljali 27-letnega mesarskega mojstra Janka Jašpertina in 20 letnega posestnikovega sina Jožeta Logarja iz Šenčurja pri Kranju, ki sta postala žrtvi

Ako se nimate Blaznikove Pratique za leto 1941, jo lahko dobite pri zastopniku "Glas Naroda" v Vaši naselbini, ali pa naravnost od Knjižarne Slovene Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York. — Stane 25 centov.

fantov-kega pretepa V gostilni so se v oblasti alkohola fantje sprli in zablistali so se noži. Najprej je oblezel v kviži Jašperin, ki ima hude poškodbe na rokah in životu, za njim pa še Logar, ki je odnesel štiri težke vbođilaje v hrbet in stegno. Šenčurski okraj je znan že doigla leta po vročkovnežih, ki izrabijo vsako priliko za pretep in je skozi leta padlo v takšnih fantovskih pretepih že lepo število žrtev. Orožniki se sicer trudijo, da bi to žalostno navado zatrli, pa doslej brez uspeha.

Dalje se je moral zateči v bolnišnico 59-letni posestnik Frane Kancilija iz Kresnice, ki ga je doma krava z rogom sunila v desno oko in mu ga tako močno poškodovala, da so mu ga morali odstraniti.

LEP KRAJ ZA WEEK END

Ob južnem obrežju Long Islanda je naš podjetni rojak Mr. Louis Pirnat pred enim mesecem odprl veliki hotel, ki se nahaja ob morskem kanalu, ki vodi na Great South Bay in odprto morje. Za ribarjenje ima na razpolago tri ladje, ki vozijo ribiče na široke morje, pa tudi navadne čolne. Pred vsem pa je treba pohvaliti izbornu kuhinjo, ki ima še to prednost, da je zelo poceni.

Naši rojaki, posebno oni, ki imajo avtomobile in se ob prostih dnevih, zlasti ob nedeljah radi umaknejo mestnemu zidovju, naj bi vsemerjali svojo pot proti Lindenhurstu in ne

Rojake prosimo, k o pošljajo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES OSIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

MATERNI DAN V NEW YORKU.

Včeraj smo imeli v cerkveni dvorani na Osmi prav lepo priredbo s pomembnim programom, ki je primeren za sedanjí čas s posebnim, ozirom na razmere v naši stari domovini. Predvsem gre največja zasluga za včerajšnjo tako lepo uspelo prireditev našemu župniku Rev. Piusu Petricu, zlasti za žive slike, ki so predstavljale Slovenijo, Cvetno nedeljo, ko je nemški barbar vpadel v našo domovino. Druga slika trpljenje Slovenije pod tujim jarmom in slednjič dan Vstajenja. Slike so bile naravnost pretrajljive.

Že takoj početka je Rev. Pius Petric, predstavljajoč udanega sina, sešel ob nogah naše najstarejše matere, Mrs. Ane Kosakeve — stara je 88 let — govoril tako ganljivo, da je cela dvorana jokala.

Zelo so podvigali proslavo Materinega dne igralci na razna godala, kakor tudi naše mlade pevke.

S svojim obiskom nas je tudi počastil dr. Vladimir Rybar, svetnik jugoslovanskega poslanstva v Washingtonu. V jedernatem govoru je v znishu z današnjimi razmerami v stari domovini izrazil upanje in pričanje, da bo Jugoslavija na novo vstala in sicer večja in močnejša.

Naj bo s tem samo kratko omenjeno, da smo Materni dan obhajali na vse slovesno. Ob širnejše poročilo na nam je bilo obljubljeno in bo prišlo iz zelo spretnih rok.

bo jim žal, kajti ljudje so zelo postrežljivi in vse diši po domačnosti.

Prostor se nahaja ob veliki cesti Merriek Road v Lindenhurst, L. I., ter se imenuje Linden Inn, ki ga je po napisu kaj lahko opaziti.

DROBNE RESNICE.

"Ljubim te," pomeni skoraj vedno: "Želim, da bi me ljubila!"

Znak mladosti: želja, da bi bil človek starejši. Znak starosti: želja, da bi ne bil mlajši.

So smoleži, ki se vozijo vedno z napačnim vlakom in otroci sreče, ki jim to nič ne de.

Večina ljudi ceni iskrenost kot veliko čednost. Vendar pa ni prava ljubezen skoraj nikoli iskrena v toliko, ker zamolčuje nedostatkne drugega.

V mladosti sanjamo o zvestobi vsemu mogočemu in nemočemu. V starosti imamo dovolj opravka s tem, da si ostanemo sami zvesti.

Peter Zgaga

V Los Angeles se je pripetil naslednji zanimiv slučaj:

Ko se je nekega večera leta 1937 vrnil z dela 56letni Samuel Brummel, mu je žena namignila, da ima zanj razveseljivo novico. Rekla je, da ga hoče zarentati svoji dobri prijateljici Normi Peppin, ki se je nedavno priselila v njeno bližino.

— Veš, Norma je bila popoln pri meni, — je pravila žena začudenemu možu in mi je priznala, da se je v te preko nšes zaljubila. Na vsak način te hoče imeti. Ne za vedno, ampak le zarentala bi te rada za deset tisoč dolarjev. Po enem letu bi se spet vrnil k meni, pa bi si lepo razdelila deset tisočakov. Jaz bi jih vzela pet in tebi bi jih dala pet.

Mož je pomislil: — Norma je sicer že precej stara, toda za pet tisočakov se izplača žrtvovati — in je rekel: — OK.

Brummelova sta se razporočila, Brummel se je poročil s Peppinovo, Brummelova je spravila deset tisočakov, in življenje je šlo dalje svojo pot.

Po enem letu se je Brummel ločil od Peppinove ter šel k svoji ženi kolektat težko zaslužen rentnino. Žena pa ni hotela ničesar slišati o tem. Le to mu je baje rekla: — Vseh tistih deset tisočakov je moj. Krvavo sem jih zaslužila, ker sem morala biti celo leto brez taknega kerla kakor si ti.

Brummel je šel na sodišče in celo zadevo prijavil.

Sodnik bo najbrž vse tri zaprl.

Ja, saj pravim, možje se ne vemo, koliko smo vredni. Stavim, da bo rekla kakšna rojakinja: — Jaz pa že ne zarentam mojega za ves denar na svetu.

Dobila se bo tudi katera, ki bo ježno siknila: — Jaz pa dam mojega zastoj in še par dolarjev plačam tisti, ki bi ga hotela vzeti.

Nekaj sličenega je z ženskami. Živo se spominjam oglasa, ki je bil pred petnajstimi ali dvajsetimi leti objavljen s podpisom in naslovem v nekem slovensko-ameriškem listu. Glasil se je takole:

— Podpisani naznanjam rojakom po Združenih državah, da mi je ušla žena. Seboj je vzela mojo zlato uro in nekaj denarja. Ker se bojim, da s tistim denarjem ne bo prav daleč prišla, prosim rojake, ki jim je znano njeno sedanje bivališče, naj mi nemudoma sporoče. Poslal bi ji rad toliko, da bi imela za pot v severni del Kanade, v Južno Ameriko ali pa v stari kraj. Tistemu, ki mi prvi sporoči njen sedanji naslov, plačam pet dolarjev nagrade.

Iz Little Falls, N. Y., mi piše prijatelj:

— Tudi jaz sem slišal, da se pripravljajo v Cherry Valley velika roč. Littlefallske vdove in dekleta se pa pod nosom obrišite! Prav vam je! Sika se vam!

Kot opazam v listu, bo letos spet od sile slovenskih piknikov in prireditel. V New Yorku se bodo društva komaj zvrstila.

Na pokniku je običajno dobra postrežba. Vsakovrstnih jedi in pijač na ostajanje. Godba izvrstna. Vsakovrstne tekme. Še nekaj bi bilo treba poskrbeti, pa bi bilo vse stoddostno. Kozarci naj bi bili pomiti v tekoči vodi, da bi imelo pivo res po pivu in vino res po vinu okus.

Lepa knjiga je kulturna poslanika; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finžgar)

ŽIVI VIRI

Spisal: IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsen poljar v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno srecalo našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

DED — je ZEMLJO otrebil, zoral OČE — jo je posejal in gledal bujno njeno rast SIN — je zorel med težkim kipačem VNUK — se je dvignil proti besu novega časa

13 POGAVLJ — 413 STRANI V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Avtor knjige je IVAN MATIČIČ, ki je spisal splošno znano knjigo — NA KRVAVIH POLJANAH

KNJIGARNA "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

V JUGOSLAVIJO ni več mogoče pošiljati denarja. Ta odredba pa bo samo začasno v veljavi. Še vedno pa je mogoče pošiljati denar v Italijo.

DARILNE POSILJATVE v ITALIJO

V LIRAH:

50 LIR	— \$ 2.85	500 LIR	— \$ 21.75
100 LIR	— \$ 4.65	1000 LIR	— \$ 43.00
200 LIR	— \$ 9.20	2000 LIR	— \$ 85.00
300 LIR	— \$ 13.50		

ZARADI SEDANJEGA POLOŽAJA V EVROPI, pričočamo, da se vse darilne pošiljave pošlje potom CABLE ORDER. Na ta način je denar najhitreje izplačan. — Za Cable Order je treba posebej plačati \$1.—

Vred razmer v Evropi ni mogoče v Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v LIRAH.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

KREUTZER:

Letalčeva smrt

Letal je daleč zadaj za so-
razno črto, pod seboj valujo-
če morje zelenih gozdnih vr-
ov, kamor se ni bilo zaseka-
voje granate svojih straš-
nih ran. Iz globine so sijale
ate, zoreče njive. V daljavi
v estajali iz mračne jutra-
je megle zvoniki in kupole
elikega mesta. Široka bela
esta je rezala travnike, srebr-
nolok ozke reke je objemal
rehujeno zemljo.

Mahoma je opazil letalec na
irski beli česti raztegnjeno,
emno črto in njegove vešče,
prezračne oči so spoznale, da
e višje pod njim brezkonne
olone vojaštva.

To je bilo važno odkritje,
muko se bo z njim pri vojnem
poveštvu postavil. Tam spo-
laj so spravljali močne dinije
e prednje črte, toraj so bili pri
poveljstvu pravilno domnevali,
la se v tem odseku nekaj pri-
pravlja. Smehtljaje je prijel le-
talec za nižnjo krmilo in na-
vpično kot kragulj na svoj plen
je šinil srebrni ptič v globino.
Hipoma se je pojavil pod njim
majhen, bel obroč obvisel na
trenotek v zraku kakor žoga in
se počasi razblinil v tanke pra-
menčke. Letalec se je zopet
smehljaj: to je bil torej prvi
pozdrav, ki mu ga je poslal so-
vražnik po 14 brezskrbnih dneh
vojaškega dopusta. Šrapnel je
bil to, smešen šrapnel. Mar ni-
sljijo tam spodaj, da ga bodo
kar na slepo zadeli? Ali zopet
se je prikazal obroček, to pot
b'že in potni se čeda — dobro
so streljali, zares, vrag jih je
obsedel — naenkrat je plesalo
po ozračju vse polno majhnih,
belih obročev.

Mož v letalu je pomislil, da
bi se moral vrniti ali vsaj vzle-

ti višje, kajti beli obročki niso
bili zgolj slučajna igra, sedaj
je šlo zares. Vendar se ni bil
zadovoljen s tem, kar je bil vi-
del. Hotel je zvedeti več, mo-
ral je podati točno poročilo. Če
se n. moti, se pomika tu spodaj
najtežje topništvo, kar pa hoče
sovražnik za vsako ceno prikriti.
Napravil je lok, da bi bolje
videl. Več novih obročev je
počilo krog njega — a kaj je
to? Nekaj ga je zadelo ob vrat
— začutil je bil udarec, precej
močan celo, prav tu pod volne-
no ovratnico. Njegova prva
skrb je veljala motorju: je-li
bil poškodovan? A motor je
bnel dalje v enakomernem
tempu. Letalec je zgrabil vi-
šnjo krmilo, ter se s polno
paro pognal kvišku. Le višje,
vedno višje, da se ne bodo beli
obročki zagrizli v letalo, ter je
umiril.

Gasneje je zarjovel motor,
vriskaje se je pognal srebrni
ptič v vsevir. Mož v letalu je
čutil da mu nekaj vročega pol-
zi po vratu. Silastno kretajo
si je p. rivil volneno ruto tesne-
je okoli vratu, kot bi hotel na
ta način ustaviti rdeči curek.
Ali nenehoma je skakljaj vir-
ček, orosil mu je rane, prsi —
ni se hotel ustaviti. Letalec je
čutil to lahno poljenje, bole-
čino pa skorajda nobene. Poča-
si se mu je temnilo pred očmi,
lahna, blagodejna omotica ga
je objemala. Bliskovito je pre-
udaril, če ne bi bilo bolje ta-
koj pristati: našli ga bodo spo-
daj, morda še predno bo izkr-
vavel.

Morda... Ali pa bo rdeči cu-
rek urnejši in vse je bilo za-
man. Njegov ponosni srebrni
ptič bo postal plen sovražnika.
Še vedno je pel svojo prelestno

Mesto slovanskih apostolov

Mesto Solun je stopilo po
20. letnem presledku zopet v
osrednje mednarodne pozornos-
sti. Marsikje ugibljuje vojaški
strokovnjaki, kakšna vloga je
namenjena mestu, ki je bilo
ustanovljeno okoli leta 315
pred našim štetjem ter je dobi-
lo ime na čast Thessaloniki,
sestri Aleksandra Macedonske-
ga. Ime se je izbrusilo še v gr-
ški izgovorjavi v Saloniki, iz
tega so Slovani napravili So-
lun. Turki ki so prišli za nji-
mi, pa so prikrojili grško ime
svojevemu izgovoru ter imeno-
vali mesto Solun. Skoro 500
let so vladali mestu Turki, ki
so ga vzeli Benecanom. Leta
1912 se je vršila za njegovo
posest znamenita dirka med
grško in bolgarsko vojsko, ter
je bila posest mesta odločena
v drugi balkanski vojni v prid
Grčiji. Med svetovno vojno je
stari Solun, zlasti tatarski del
mesta pogorel do tal, pred par
leti pa se je zadnji Turek iz-
selil v Azijo, tako da je mesto
danes čisto grško, ako ne šte-
jemo znatne in bogate židov-
ske kolonije, ki ima v rokah
vso trgovino Soluna. Vasi v
najbližji okolici mesta so osta-
le slovanske, v kolikor se niso
pogrele s pritokom grških be-
guncov iz Male Azije o nekda-
nji beneški preteklosti pa še
vedno pričajo beneški beli stolp,
ki je značilno znamenje Soluna.

Mesto samo je tesno poveza-
no s slovansko zgodovino, ne
samo kot rojstni kraj slovans-
kih apostolov sv. Cirila in Me-
toda, marveč je pred prihodom
Turkov spadalo v meje raznih
slovanskih držav, ki so bile u-
stanovljene na Balkanu, za vse
večne čase pa je prešel Solun
v našo jugoslovansko zgodovi-
no zaradi solunske fronte v pr-
vi svetovni vojni in zaradi na-
ših jugoslov. dobrovoljcev, ki
so učinkovito podprli poslednji
napor hrabre srbske vojske v
njenem prodiranju proti seve-
ru. Na solunski fronti se je
zlomila moč, centralnih držav,
tu se je začel njihov velik poraz.
Po zlomu Srbije, ki ni mo-
gla odolati združenemu napad-
u Nemčije, Avstrije in Bol-

Dantejeva jama pri Ptolminu

Pot iz Zatočnice v Zadlas se
vije ob pobočju Vodil vrha. V
svetovni vojni je bila temeljito
popravljen, ker so jo uporab-
ljali Avstrijci za donos živeža
in municije vojaškim posad-
kam v postojanke na Mrzli
vrh. Kazor in dalje proti Krnu,
Steza, ki se vije iz tesne sote-
ske pa vodi čez Laze v Zadlas.
Prav v tesnih pobočjih Vo-
dila in Razora se nahaja pod-
zemska jama. Znana je pod
imenom Dantejeva jama. V
njej se je baje skrival nekaj č-
ta veliki italijanski pesnik, ko
je bil pregnan iz domovine.

Iz Tolmina je k jami lep iz-
let. Študentje smo jo večkrat
obiskali. Imela vse značilnosti
prave kraške jame. Ob vzhodu
je ozka. Le čepo se moreš
skobacati vanjo. Kmalu pa se
razširi, da lahko vzravnani na-
daljuješ pot. Krasi jo nebroj
večjih in manjših kapnikov.
Pravijo, da ima izhod onstran
Razora nekje nad Bohinjem.

V starih časih so živele v ja-
mi divje ženske. Kmetje so se
jih bali.

"Bom že povedala divji žen-
ski, pa vas bo nesla v črno ja-
mo," je tudi mati večkrat stra-
šila poredno otročad.

njo krožnik juhe. Ženska je ne
pogleda in prične jesti. Gospo-
dinja se zdi, da ženska ni sama,
vendar ni poleg nje nobenega
druga v izbi. Ko pogleda na
mizo, vidi tam že devet krožni-
kov. Čudo prečudno! Matjan-
ka se prestraši. Hoče pobegniti.
Tedad pa divja ženska vstane
in reče:

"Hvala ti, Matjanka! Ker si
nas lačne nasitila, ti obljubim,
da ne bo tvoja donacija nikoli
pogorela. Noben ogenj ti ne
bo mogel škodovati. Bodi brez
skrbí."

Ženska izgine. Ko gospo-
dinja pogleda za njo vidi, kar
devet žensk, ki so vsrle v svoj
dout proti jami. Vseeno hoče
odnesti zakasnelo kosilo zanj-
cami na polje. Tedaj začudena
zapazi, da so bili vsi lonci v
pletenici prazni. Ženske so ji
bile vse pojedle. Njena gosto-
ljubnost pa je bila kmalu po-
plačana. Še tisto noč je prič-
lo biti plat zvona. Hud požar
je uničil vse vas. Le Matjan-
kine hiše se je ogenj izognil.
Ohranile so jo divje ženske.

Toni Hvala.

POTUŠEK — 75-LETNIK.

Kdo ne pozna našega Potu-
ška? Kjerkoli je kaka zabava,
povsod ga vidimo in povsod ga
slušamo. Njegov zvenceti visoki
tenor pozna vsakdo, kakor nje-
govo kozjo brado. Prejšnji te-
den, 7. maja, je dopolnil 75. le-
to. Pri vseh svojih častiljivi-
starih pa je še vedno čvrst,
gibčen in vesel ter plesše kot
kak mlad študent, samo mnogo
bolj elegantno.

"Slovani" mu je na svoji pev-
ski vaji v petek priredil lep
večer in mu v priznanje njego-
vih zaslug za "Slovana" po-
klonil primeren dar.

Naj starosta naših pevcev ži-
vi še dokaj let, da nas bo še
razveseljeval s svojim prijet-
nim glasom! Bog ga živi!

TAT POJEDEL VSAK DAN 40 JAJC.

V Elbjergu na Danskem je
mlad človek vionil v skladišče
neke poljedelske zadruge in u-
kradel zadoj z 280 jajci. Čez
teden dni je policija pri prei-
skavi v njegovem stanovanju
našla zadoj poln — jajčnih lu-
pin. Pred sodnikom je mladi
mož izpovedal, da je hotel jaj-
ca prodati, pa mu ni uspelo. Te-
daj se je odločil, da jih poje.
Vsak dan je pospravil 40 jajc.
In danes pravi, da mu postane
slabo že samo, če jajca vidi.

CIGANSKI POGREB.

V Hulki pri Ogrski Ottravi
je umrl, kakor poroča neki če-
ški list, 54-letni cigan Stefan
Daniel, ki je bil nekakšen žu-
pan tamkajšnjega ciganskega
taborišča. Nagrobni govor ci-
gana Dufke je napravil na Da-
nielovo vdevo takšen vtis, da
je omedlela. Cigan: so jo od-
nesli s pokopališča in jo začeli
drgniti s snegom. Ko so to vi-
dele d ruge ciganke, so se isto
tako onesvečile. Prinaša cigan-
ske kapele ki je sodeloval pri
pogrebu, pa je bil tako prise-
ben, da je velel svojim godcem
naj namesto žalostnih zaigravo
poskočnice "Sem mlada vdo-
va." S to poskočnico je godba
korakala s pokopališča — a vse
ciganke ki so se takoj ovestile,
za njo.

Godba je prikorakala v neko
gostilno, kjer se je po turob-
nem uvodu razvila hrupna za-
bava z veselimi napevi in plesom.
V odmoru med plesom
so izvolili najstarejšega cigana
Franea Daniela za pokojniko-
vega naslednika. Z godbo so
ga cigani sprevljali domov in
vso pot je mož plesal od vese-
lja nad svojo izvolitvijo.

DROBIŽ IZ LONDONA.

Neprestano bombardiranje
sicer ni razrušilo Londona,
vendar mu zadaja vedno nove
vane. Kljub temu pa se živ-
ljenje v njem razvija skoraj
nemoteno naprej.

Večji del prebivalcev je ostal
v svojih domovih. Vsi časopi-
si izhajajo. Velike ustanove
angleškega življenja poslujejo
dalje, tako znani Lloyd, ki se
je s svojimi dve sto direktorji
in petsto nameščenci zakopal
20 metrov pod zemljo, v varno
zavetje pred bombami. Tam,
globoko pod zemljo, imajo ti
ljudje svoje brivce, restavraci-
je, trafike, celo gledališko
blagajno.

Tudi veliki hoteli so se pri-
lagodili novim razmeram. Ho-
tel Dorchester na primer, ki je
slovel po najlepših londonskih
"girls" je popolnoma zavaroval
svoje prvo nadstropje in ho-
telki gostje nemoteno ple-
šejo v njem večer za večerom.
Po noči pa mirno spi v udobnih
zakloniščih pod zemljo. Repor-
ter "Observerja" je nedavno
opisal izložbo vzd. iz Bond St.,
najelegantnejše londonske uli-
ce. Neka luksuzna draguljar-
na je razstavila skleda in kro-
znike ter srebrno posodo iz 18.
stoletja. Medne hiše so razsta-
vile drago perilo in klobuke po
zadnji modi. V Building Cen-
ter si videl popolne kolekcije
modernih peči za stanovanja.
Eno izmed izložbenih oken je
bilo namenjeno zajcem in nači-
nu njihove prehrane, odkar je
postalo meso bolj redko. To je
edini znak, ki ga je vojna vtis-
nila temu elegantnemu delu
Londona.

Poučni spisi

- ANGLEŠKO SLOVENSKO BEKILO. Semavil dr.
F. J. Kern. Vozare. Cena \$2.00
- BODOČI DRŽAVJANI naj naredijo kajlice —
"How to become a citizen of the United
States".
V tej knjigi so vse pojasnile in nako-
ni za naseljene. Cena 35c.
- DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dr-
lar. 278 strani. Cena trda vez. Cena \$1.50
Zelo koristna knjiga za vsakega živiloreja;
opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.
- GOVEDOREJA. Spisal H. Legvart. 143 strani.
8 slik. Cena \$1.—
- KNJIGA O LEPIM VEDENJU. (Urban.) Vez.
Cena .75c
- KNJIGA O DOSTOJNEM
VEDENJU. 111 strani. Cena 50c.
- MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevc. 8 slikami
168 strani. Knjiga na mlekarje in ljubitelje mlekarstva
sploh. Cena .50c
- NAJVEČJI SPISOVNIK. — 156 strani. Cena .50c
- NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in BE-
SEDI. Opisal Fran Erjavec. 224 strani. Broš.
Cena .25c
- OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez.
Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbo,
umetno in strojno ključavničarstvo ter želo-
solivarstvo. Cena \$1.—

- OOKRITJE AMERIKE, spisal ri. MAJAR. Trije
deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko vez
Poljuden in natančen opis odkritja novega
sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter
je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c
- PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str...
Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri
nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c
- PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE
Spisal dr. F. Veber. 341 strani.
Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se
hoče seznaniti s glavnimi črami sodobne
filozofije. Cena 50c
- SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. Sestavil Dr. F.
Bradac. — 625 strani. Cena \$1.25
- UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer.
163 strani. Cena \$1.—
- VELIKI SLOVENSKI SPISOVNIK. Sestavil H.
Podkrajšek. — 437 strani. Cena \$1.—
- ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena .25c

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 W. 18th Street New York, N. Y.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI

Koledar 1941

Pestra zbirka kratkih povesti, zanimivih
čankov in poljudnih razprav iz zgodovine,
zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivo-
sti iz vseh dob in delov sveta... Informa-
tivna knjiga za vsakega rojaka, ki zasle-
duje svetovne dogodke.

Citajte zanimiv članek:
"O LOVU IN LOVCIH,"
ki ga je spisal Fr. Troha.

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Cena 50c

Vaše lahko podljet v snamkah po 2 cm. 3
centa, če prebivate v Združenih državah.

Posebna priloga:

Trije zemljevidi v barvah: EVROPA
LETA 1914; EVROPA PRED SE-
DANJO VOJNO; EVROPA L. 1940

NAROČITE GA
ŠE DANES

Slovensko-Amerikanski Koledar za l. 1941, Veli-
ka Blaznikova Pratika za l. 1941, in Priročni At-
las (38 barvanih zemljevidov) — vse skupaj \$1.

Mož Simone

—: ROMAN —:

Francoski spisal: CHAMPOL — Preložil: LEVSTIK.

78

In ko se ni meral se ga je oklenila s poslednjim naporom. "Poslušaj me! Rihard, poslušaj me — v imenu svoje matere..."

Obstaj je in se s pustil v naslonjač, pobit in potr od prevelike razburjenosti. Simona je pokleknila k njemu, naslonila mu glavo na prsi in nadaljevala, požukajoča ga omehčati z nežnostjo in s solzami.

"Ljubim tvojo mater in jo blagoslovim, da te ni je dala! Ko me je ona nazvala svojo hčer, se tudi ti ne moreš braniti, da ne bi me imenoval svojo ženo. Ko je u mirala in sem jo objemala poslednjikrat, sem ji obljubila, da ti jo hočem nadomestiti in živeti edino zate. Ne brani mi držati besedo, ki sem ji jo dala, in besedo, ki sem jo dala tebi, pred Bogom! Med nama je tako sogočena vez, da je nič na sveta ne more razbiti. Ko bi bila izgubila tebe, bi bila izgubila več, nego polovico sebe same. Tebe le sem iskala, klicala in gledala povsod. Nisem se vedela, kdo da si, nisem se vedela, da te ljubim, in vendar sem te že ljubila, zdi se na, da sem te ljubila vedno, vendar si moj mož. Zdi se poznam in umem, zdaj nisem več niti slepa niti brezmerna. Vem, kaj bi storil zame, da vse vem, do poslednje žrtve obožujem te in te ljubim, in nimam druge rade na svetu, kakor da dosežem tvoje odpustitve! Odpusti mi, ljubljeni moj! Dovolj si me kaznoval! Ko bi vedel, kaj sem prestala v tem dolge noči! Niti nisem mogla od tebe, niti ti nisem mogla pisati, ničla sem že, da si na veke izgubljena zame, da pa sem te n apoved našla. Sem bila primorana prizadejati ti to bolečino, poslušati se tega krutega sredstva in iznisliti, storiti in prestati vse to, kar ni moglo biti drugače..."

Umolknila je, kakor bi jo dušila groza nad temi sponami; nato pa je nadaljevala z novo silo:

"A kaj mi mar! Kaj naj obžalujem? Česa se moram še spominjati, ko si ti pri meni? Rihard! Ti si moja čast, ti si moja sreča! — Ne zapusti me!"

Ni se dal prepričati. Branil se je neizmerne želje, da stisne k sebi to šibko telo, ki se je privija o k njemu; nepremičen je ostal, in trd in ji ni dal niti besede, niti dokaza ljubezni. Obupno je vzdihnila:

"Kaj vendar hočeš, da naj ti rečem? Kakšen dokaz naj ti podam? Naložniki, karkoli hočeš, ukazi mi kar ti drago! Nič mi ne bo preteklo. Razpolagam z menoj, tvoja sem! — Ljubim te, kakor si hotel biti ljubljena! Rihard moj, ljubim te!" "Toliko bolesti in resnice je bilo v tem vzliku, da je Rihardu znanjako moči. Skoro nehoto so se njegovi prstje dotaknili belega Simoninega vratu in zlatih pramenov njenih las, a žalostno, dasi brez nevolje, le z globoko bridkostjo je zasopel:

"Vse to je odvrač. Nič več se ne morem motiti. Nemogoče je, da bi me ti ljubili; ko bi tudi hoteli in sami verjeli, da me ljubite, bi bila vedno le igra vaše domišljije ali vašega srea, ki se ne bi mogla niti trenutek ustavljati resnici."

Dvignil si je rekočo obraz. "Ona je vzdihnila burno: "In kaj mi da tvoje lice, Rihard? Videla sem tvojo dušo!" On je nevrno znanjal z glavo in ni rekel drugega, nego: "Torej ste pozabili..."

Dokoraj pa ni. Ne da bi opazil, so bili Simonini prsti spretno odvezali njegovo krinko; snela mu jo je in ga pogledala. Gledala ga je z ljubečimi, nežnimi in zvestimi očmi, kakor bi bil njen oči, njen brat ali njeno dete, z milobo, spoštovanjem in pobožnostjo, kakor da ji ga je storila njegova nesreča le še dražjega in vrednejšega njenih čustev.

In nenadoma na premagavša svojo poslednjo slabost, v močnem vzhrepu ljubezni in sočutja, je pritisnila svoje ustnice na raznosarjeno Rihardovo lice ter mu vrnila nežno, kakor ga je bila prejela, tisti poljub, ki mu ga je še dolgovala.

Takrat se je nehal upirati. Pripravljen je bil na zgolj trpljenje in ni mogel ostati trdovraten napram sreči.

"Ah," je dejal, "tako sem te oboževal! In naj rečem, kar hočem, obožujem te še vedno!"

Pritisnil jo je na svoje prsi. Bila je njegova, vsa njegova, radovoljno, svobodno in z veseljem in dasi še ni vedel, kako se je ta čudež zgodil, vendar je bil zagotovljen; čutil se je ljubljeneja in se opajal s to nezačeto srečo.

V njegovem objemu pa je bil Simoni mil počitek. Našla je bila mir in brezskrbnost; našla je bila celo nepričakovano in dovolj čisto in veliko veselje, da je moglo zadostiti vsem zahtevam njenega srea. Ker je bilo Rihardu tako treba njegovega srea, mu ga je darovala tem radodarnije in popolneje; ker je bil tako nesrečen, jo je navdajalo z dvojnimi zmago-slavjem, da ga je osrečevala. V njegovem ubogem mučeniškem objemu je videa edino sveto sled trpljenja, nebeški odsev ljubezni in tiste blesteče oči, ki jih je ona sama navdajala z vzhrepujem; in ta obraz ji je že postajal mil in skoro svet, in nič več je ni navdajal Rihard z mržnjo, kakor bi bil meso njenega mesa in kri njene krvi.

On se je tega zavedal. Bil je zmeden nad to srečo, in brez srama in nepotrebnega zdrževanja je dajal duška svoji toli dolgo zaklepani ljubezni, ponavljajoč ji:

"Ne pojasnuj mi ničesar, saj verujem vate! Samo tu ostani, da te v idim. Zdi se mi, da bi zblaznel, kadar te ne bi videl več."

Ni se jima bilo treba sporazumevati; ljubila sta se, in ker so bile njune nuke pri kraju, jima je ostajal zgolj še nejasni strah, da bi se kdaj izgubila. Ko sta vstala, sta se še vedno držala objeta, in ko sta v istem trenutku vprašala drug drugega: "Kam hočeš, da greva?" Sta si odgovorila oba:

"Kamor pojdeš ti..."

"Ne, ti me pelji," je dejala Simona.

Položila je bila svojo roko na Rihardovo in vrata, skozi katere jo je peljal odondot, tistavrata, skozi katere je hodilo

Angleški domobranci

Po umiku pri Dunkirku ni imela Anglija drugega kakor rešeno vojsko brez vsakega orožja. Vsa oprema, domala vse orožje in municija je ostala v Belgiji, kazalo pa je, da niti sovražnik takoj napasti Britansko otočje. Vlada je na brzo roko organizirala obrambo obrežja z rešenimi četami, za zaščito notranjosti pred padalci pa ni imela niti vošstva niti orožja. Zato je uredila prostovoljno ljudsko stražo ter naslovila na javnost prošnjo, naj da vsakdo tej straži na razpolago svoje strešno orožje, revolverje, pištole in lovske puške.

Tuji, ki ne poznajo angleških razmer, so se čudili, da vlada tako vjdno prosi javnost, naj da svoje orožje na razpolago ljudskim stražam in da tako prijazno svetuje ljudem, naj ustanavljajo zaščitne čete. Bil je to trenutek največje nevarnosti in po mnenju tujcev je bila vlada tedaj poklicana, da ukaže ustanovitev straže ter ivede prisilno oddajo orožja. Kdor se je čutil teemu načinu in vprašal, kakšen smisel ima v tako nevarnih časih taka pre-tirana vjdnost, je dobil čisto enostaven odgovor: "Vlada ve, da bo na vjduden način in s prošnjo zbrala več orožja, kakor bi ga dobila na povelje. Anglež je vjdnost zelo dostopen, brani se pa na vso moč vsakemu pritisku."

Novim ljudskim četam je hotel general Ironside dati svoje ime, da bi tako osvežil davno tradicijo Cromwellovih vojakov, ki so se ponosno nazivali železne jezdece. Ime se ni prijelo, kajti prostovoljci so v svoji skromnosti zavračali ponosni naziv, češ, da še v ničemer niso pokazali sijajnih lastnosti te vrle čete iz davne angleške preteklosti. Bramboveci so si poiskali novo ime: "Local Defense Volunteers." kar so pa ljudje na kratko po začetnih črkah imenovali "Eldivi." Sedaj pa je Churchil bil za dovoljen z nazivom, ki mu je bil preveč mizer in mehaničen. Izmisli si je novo ime "Home Guards" čuvarji domov, kar je zadovoljilo vsakogar.

Tudi pri organizaciji teh straž se je pokazalo, da je vlada dobro računala z duševnostjo Angležev, ko jih je prav prijazno vabila, naj vstopijo v nove čete. Računala je, da bo na ta način dobila v aj pol milijona čuvarjev, pa se jih je pri-glasilo 1.250.000. V četah so mladeniči izpod vojaške starosti in starejši letniki, ki ne pridejo več v poštev pri novacem. Kdor je prej služil v vojski, se mu v novi četi ne pri-zna stara stopnja, marveč se mora v vsem pokoriti nared-

ben in poveljem imenovanih poveljnikov. Vsak brambovec ima svoje lastno orožje, ki ga po končani službi jemlje s seboj domov.

Vlada je s tem ustanovila novo vojsko, ki v vsakem pogledu ustreza miselnosti širokih slojev angleškega ljudstva, ima pa v ostalem še eno veliko prednost. Vojaški dobrovoljne stražne službe delajo po osem ur dnevno v svojih poklicih, nato pa gredo za dve do štiri ure v četo, kjer se uče streljati, vse stražne službe ter se več-bajo zlasti za primer, da bi ob napadu sovražnika onemogoči-li njegove poskuse s padalci v notranjosti Anglije. Zaposli-ten članov straže tako prav nič ne trpi, če pa bi bila vlada po-lajala za obrambo posebno vojsko, bi m orala na sto in stoti-soče pridnih rok izločiti iz vsakdanjega dela, kar bi se ne-vdramno bolešno poznalo v vsem narodnem gospodarstvu, zlasti pa v vojni industriji. Tu-di nabor vojakov za redno vojsko se vrši na o-novi, da je tre-ba pustiti strokovnjake v to-varnih, kajti njih sposobnosti državna obramba bolj potrebuje na dosedanjem mestu, kakor v vojski in na fronti. Dva vo-jaske strokovnjaka, general de Gaulle in za njim nemški ge-neral von Seeckt sta napoveda-la, da se sedanja vojna ne bo odigravala med milijonskimi množicami na obeh straneh, marveč da se bo boj vršil in odigraval med razmeroma ma-loštevnimi skupinami tehnič-nih delavcev in strokovnjakov.

V fanderski bitki se je to-pro-rokovanje že izkazalo kot pra-vilno. Nemci so navalili z majhnimi tehničnimi silami na francosko milijonsko armado, ki je bila sicer jaka, ki pa ji je manjkalo le nekoliko čet špe-cialistov, da bi lahko ustavile sovražni nalet tehničnih čet.

Angleška domobranci or-ganizacija ima tedaj pred vsem ta namen, da osvobodi britan-sko vojsko krajevne službe ter da omogoči specialistom, da o-stanejo pri svojem delu, obe-ment pa kljub temu lahko vrše svoje vojaške dolžnosti, ako bi se zato pokazala potreba. Ta sistem je tedaj zelo smoten, varčen pa je tudi zato, ker pro-stovoljni stražarji ne dobivajo nikakršne plače. Plačani so samo njih poveljniki, ki so iz-vst aktivne vojske ter jim je vlada poverila poveljstvo nad domobranci. Poleg te britan-ske domače vojske ima v Evropi edino Švica tako voja-sko ureditev, da vojaški doma-branji uniforme, municijo in orožje ter v primert, potrebe še oblačeni, oboženi in opre-mljeni prihiše na zbirališče.

toilko bede, sovraštva in neozdravljivih bolečin, se se zde-nji slavelok in čarapolni vhod novega raja.

Kakor on sam, tudi ona ni zapazila, da si je pozabil za-kriti obraz. Pred celim svetom bi bila ponosna, pokazati se ob njegovi strani, on pa se je jedva sploh spominjal tega sveta, pozabljajoč svojo napako, svojo pomankljivost, človeško zlobo in vse, vse, v osrečujoči posesti svoje ljubezni.

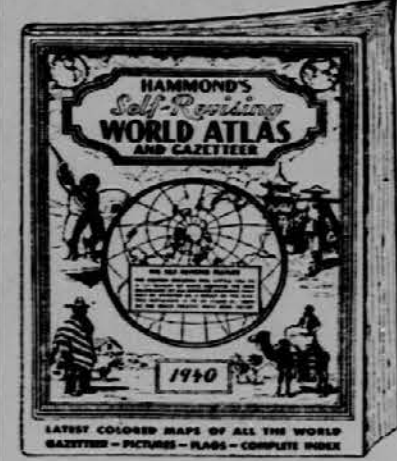
Videla nista niti dva drugih oseb, ob kateri bi se bila krpaču zadela, in ki sta ju pustila za seboj, toilka je bila na-glica njenega bega.

"Ne, ne," je dejal Osmi in zadržal pri sebi Tomaža Erlingtona, ki je hotel planiti naprej. "Nediskretno je, slediti mladim zakonskim. Uboga otroka! Danes je vendar že enkrat njun svatovski dan; dovolj dolgo sta čakala nanj. Vi-dite, gospod moj dragi, na tem svetu človek ne sme obupati nad ničemer. So neizgode, ki bi imele uničiti človeku srečo, pa jo odrinejo le za nekaj časa, liki strel, ki bi ga moral ubiti, a ga pusti med živimi. Toda to vas brzokone ne zabava, kar vem zdaj pripovedujem — in dejstvo je, da se vrtikam v stvari, ki me ne brigajo. Vrniva se k vprašanju, ki spadata v mo-jo stroko. O čem se hočeva neki pogovarjati? Hm, o an-gleskem zakonodajstvu — Vi ga dobro poznate. Kar meni najbolj ugaja, to je substitucija. V zaupanju nanjo človek lahko mirno umre. Na ta način bi sloveča Erlingtonska dedščina ne bila prišla iz rodovine, tudi ko bi se bi vaš ljub-jeni bratranec na levu ubil, ako bi se ne bil oženil, ali, česar nas Bog varuj, ako ne bi zapustil potomcev. Toda trdno upam, da nam jih bo!" je zaključil stari odvetnik, izpustil — ko Tomaža Erlingtona in mu obrni: hrbet, ozvrši se še en-krat v tisto stran, kamor sta bila pravkar izginila gospod in gospa Rihard d'Avron.

K O N E C.

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsekemu čitatelju dnevni vestni potreben ta priročni ATLAS, ki ga poželjmo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
42 velikih strani;
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zavar. vodilnih dr-žav;
45 svetovnih slik popolnoma o-značenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
"Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČJO IN RUŠJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV AL-BANIJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVA-SKE K NEMČJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 35 centov
Pošljite svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemlje-vide z novimi mejami vojskajo-čih se držav, kakor bodo preme-njene po sedanjih vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Kakor pa napreduje angleška oborožitev in izvežbanost do-mačih čuvarjev, v enaki meri se lovske puške in drugo orožje nadomestea s pravimi vojaški-mi puškami, s čimer bo dobila država pravo pravečo vojsko tretjega poziva, ako četo ime-nujemo z izrazom, ki je v na-vadi v naši vojaški organizaci-ji. To je vsekakor velikanski napredek, ako pomislimo, da Anglija pred poldrugim le-tem sploh ni imela prave vojske, razen nekoliko čet, ki so zadostovale komaj za osnovne kadre nekoliko divizijam. To-da še ti kadri so obstojali iz sa-mih najemnikov.

Ta angleška vojka stalno raste in jo bodo v času potrebe lahko porabili tudi za kake druge strateške namene. Si-cer ni ničel dolžan služiti izven svojega kraja, vendar bi se zo-pet po načeln prostovoljnosti lahko iz tega domobranstva se-stavili celi bataljoni, ki bi la-hko služili v aktivni armadi. V obrambi države se ta vojska doslej še ni izkazala, ker pač ni imela priliko.

SKRČENI OBROKI KRUHA V FRANCIJI.

Nedavno je izšla naredba francoske vlade za skrčenje obrokov kruha, ki tvori pri francoskem ljudstvu najvaž-nejše živilo. Krušni obrok, ki je doslej znašal 350 gramov na dan, so skrčili za 20 odstotkov. Tudi kvaliteta k ruha se je po-slabšala. Pšenični moki bodo dodajali po 20 odst. koruza ali drugih nadomestkov. Izde-lovanje slaščic je strogo prepo-vadano, slaščičarne so že mo-rale ustaviti obratovanje.

K tem ukrepom je prisili-l francosko vlado položaj, kajt zaloge žita se vidno krčijo. Primanklja; žita za nezasele-no ozemlje znaša enajst milio-nov stotov, žitna letina lanske-ga leta je bila še slabša kakor so napovedovali, dosegla je ko-maj polovico običajnega pridel-

ka. Ker ni dovoza iz preko-morskih dežel, je veliko vpra-sanje, kako se bo preživljala Francija do nove žetve. Tudi letina v Alžiru in Tunisu je bi-la lani slaba. Minister za pre-skirbo Achaud, je naslovil na knjičko prebivalstvo poziv, naj žito izroča državi namesto da ga zadržujejo in pokladajo ži-vini.

KRUŠNE NAKAZNICE.

Krušna nakaznica, ki urejuje priskrbo s kruhom v tolikih državah med sedanjoo vojno, je mnogo starejša kakor se obi-čajno sodi. Sredi štiridesetih let minulega stoletja so imei v nekaterih nemških deželah ta-ko slabe letine, da je jelo pri-manjkovati hrane. Ker se ni bilo železnice, ki bi omogočile dovoz živeža iz drugih dežel, je bilo treba stči po samopomoči.

Zima leta 1845 je bila izred-no mizrala, žetev po rji pa tako slaba, da so cene za kruh do-segle dotlej nesluteno višino. Degočniki in oduhu so vla-dali železcega, pa so bili v prvi vrsti siromaki. Ker ni bilo no-benih socialnih akcij, kakor danjans imenjemno ukrepe v korist splošnosti, so se stvorile takozvane "komisije za siro-mašno prebivalstvo". Te so prevzele skrb za prehrano stra-dajočih.

Država je te komisije pod-pirala samo z nakupi žita v ino-zenstvu. Žito so zmleli doma, moko pa izročili pekarni. Ti so tedaj nastali gospodarijo po-lajaja in so prodajali moko sa-mo za drag denar. Da bi v tem položaju odpomogli splošni sti-ski, so uveliči nakaznice za kruh, ki se je moral prodajati po enotni ceni. Da so pa pe-nejši sloji dobivali nekoliko ce-nejši kruh od premožnejših, so zbirali denarne prispevke, s ka-terimi so pokrili razliko v ceni, katero so zahtevali peki od kupecev.

Prvo mesto, ki je uvedlo cene za moko in kruh v tistih časih, je bilo Karlsruhe. Bilo je v maju 1847, ko se je mestna uprava dogovorila s peki, da bodo prodajali kruh po enotni ceni. V ta namen je vzelo me-ti 150 tisoč koldinarjev poso-žila. Vsota je bila za tiste ča-se prav znatna. Za ta denar je mesto nakupilo zrnje v ino-zenstvu. Žito so zmleli, iz moke pa so pekli enoten kruh. In prodajali so ga tudi po enotni ceni, ki pa je niso bili deležni samo siromaki, ampak vsi me-stni prebivalci.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačeno naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prilika ne upotrebuje dela in stroškov, vna prido, da skušate naroči-no plačati po navadni. Pošljite naročnino nam, nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravi-čeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov nase-ljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

<p>ALABAMA:
San Francisco, Jacob Lauslin</p> <p>ARIZONA:
Pueblo, Peter Cullig.
Wausenburg, M. J. Hayek</p> <p>INDIANA:
Indianapolis: Frank Zupančič</p> <p>ILLINOIS:
Chicago, J. Revčič
Cicero, J. Fabian (Chicago, Ozeo in Illinois)
Vollet, Jennie Bamblich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Math Varlich</p> <p>ARKANSAS:
Kittanning, Fr. Vodepivec</p> <p>CALIFORNIA:
Detroit, L. Plankar</p> <p>MINNESOTA:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Joe J. Penhal
Evelevch, Louis Goude
Gilbert, Louis Vesnel
Hibbing, John Povše</p> <p>ONTARIO:
Roundup, M. M. Paulan
Washoe, L. Champa</p> <p>NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick</p> <p>NEW YORK:
Brooklyn, Anthony Svet
Lawrence, Karl Strubach
Little Falls, Frank Wado</p> <p>OHIO:
Barbarian, Frank Truba</p> | <p>Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar-linger, Jacob Resnik, Job- Stagnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumde
Youngstown, Anton Kihalj</p> <p>OREGON:
Oregon City, J. Koblar</p> <p>PENNSYLVANIA:
Beasemer, John Jevtnkar
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Kupanik
Export, Louis Zupančič
Farrell, Jerry Okern
Forest City, Math Kamin
Fr. Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferenc-hak
Imperial, Vence Paleich
Johnstown, John Polanec
Krayn, Ant. Taučič
Lawrence, Frank Raloch
Midway, Jura Zant
Pittsburgh in okolica, Philip Fregar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schifrov
West Newton, Joseph Jovan ...</p> <p>WISCONSIN:
Milwaukee, West Allis, Fr. Shok
Sheboygan, Joseph Mahan</p> <p>WYOMING:
Rock Springs, Louis Tschurhar
Diamondville, Joe Holth</p> |
|--|--|

RAZPRODAJA SLOVENSKIH KNJIG po zmerni ceni

Po 50c zvezek
Andersonove pripovedke za slovensko mladino
Bele noči mali junak. (Dostojevskij)
Božji mejniki (Ivan Pregelj)
Filozofska zgodba (Alojz Jirasek)
Gompači in Komuraški (Jul. Zeyer)
Gospod Fridolin Zolna in njegova družina (Fr. Milčinski)
Kazan, voljčki pes (J. O. Curwood)
Kaj se je Makaru sanjalo (V. Koro-jenko)
Na različnih potih (Frane Frisch)
Peter Pavel Clavar (Dr. I. Pregelj)
Pravica Klavira (Vladimir Levstik)
Sveta noč (Rudolf Vrabl)
Silka Doriane Gray (Oscar Wilde)
Verne duze v vrah (Prosper Mirime)
Zapiski iz mrtvega doma (A. M. Do-stojevskij)

Po 70c zvezek
De Ohrida in Bitolja (Ivan Melik)

Po 75c zvezek
Belfegor (Artur Bernede)
Onstran pragozda (James Oliver Cur-wood)
Po strani klobuk (Damiel Feigel)
Romantične duše (Ivan Cankar)
Seržant Diavolo (Marcel Proust)
Železna cesta (Zane Grey)
Zlati Panter (Sinclair Gluck)
Gusar v oblakih (Donald Keyhoe)
Gospodinja sveta (Karl Eldor)
Hektorjev Meč (Rene La Bruyere)
Rdeča Megla (O. K. Frich)

Po \$1 zvezek
Ugrabljeni milijoni (E. G. Seliger)
Veridicus (Pater Jaketan)
Sivko (E. S. Thompson)
Rudarska balada (Marija Majerjeva)
Prigodbe čebulice Marije (Waldemar Bonsels)
Pingvinski otok (Anatole France)
Pisane zgodbe (Janko Kac)
Iz življenja za življenje (Ivan Zu-pan)

Po \$1.25 zvezek
Zadnji Mohikanec (J. F. Cooper)
Skrivnostni studenec (Pavel Keller)

Po \$1.50 zvezek
Zlofin in kazen (F. M. Dostojevskij)
Tigrovi zobje (Mavrice Lablane)
Kristof Dimac (Jack London)
Misterija (Gustave le Rouge)
Lucifer (Jean de La Hire)
Izpod Golice (Slavko Savinsek)

Po \$2 zvezek
Prešeren (France Kidric)

Po \$2.50 zvezek
Višnjeva repatica (Vl. Levstik)

Naročite pri:
KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street,
New York, N. Y.

Vsek zastopnik trdn potrdilo za svo-jo, katere jo prejeli. Zastopnik toplo priporočamo.

UPEAVA "GLAS NARODA"